І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-6740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 70. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го КВІТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 13, 1960 No. 70. VOL. LXVII.

ЗДА ПОШИРЮЮТЬ ЗАБОРОНУ ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ В РАЙОН КАРАЇБСЬКОГО МОРЯ

В ТРЬОХ НОТАХ, ПЕРЕДАНИХ КУБІ, СТВЕРДЖЕНО, ЩО УРЯД КАСТРА ПРИЗВІВ ДО ВИДАТНОГО ПОГІРШЕННЯ СИТУАЦІЇ

Гавана, Куба. — У трьох нотах, переданих кубинському урядові у відповідь на його протести в справі заборони постачання зброї в районі Караїбського моря, державний департамент ствердив, що уряд Фіделя Кастра із своїм приходом до влади причинився не до встановлення спокою, але і до збільшеного напруження в цьому районі і тому теж ЗДА були примушені поширити заборону постачання зброї для Куби і сусідніх із нею країн. Це збільшення напруження було супроводжене безупинними зверненнями Куби до ЗДА в справі скасування заборони постачання зброї, амуніції та військового виряду для Куби, цілком неспівмірними до справжніх оборонних потреб тієї країни. Тому теж ЗДА вважали за вказане відкинути останню вимогу кубинського уряду продати йому якусь кількість гелікоптерів і заповіли поширення контролі над постачанням зброї в районі Караїбського моря. Усі три ноти були передані американським амбасадором у Гавані Філіппом Б. Бонсалем на руки представників кубинського міністерства закордонних справ. Стосувалися ці ноти не тільки постачання зброї, але і теж американської морської бази у Гвантанамо Бей та справи вимаганого кубинським урядом відкликання американських інспекторів, які допомагають перевірювати експорт кубинських овочів і городини. Беручи до уваги ці три останні рішучі заяви державного секретаря ЗДА Крістіяна А. Гертера у відповідь на провокаційні виступи Фіделя Кастра, в політичних колах вважають, що ЗДА започаткували нову загострену політику у відношенні до Куби і що цей новий курс призведе до деяких конкретніших рестрикцій у відношенні до уряду Фіделя Кастра. Зокрема сподіваються, що З'єдинені Держави Америки вимагатимуть від Організації Американських Держав засудження комуністичних тенденцій у політиці Фіделя Кастра і порушень постанов про репрезентаційну демократію встановлених у міжамериканському договорі в Боготі 1948 року і підтверджених декларацією в Сантіяго 1959 р.

Стівенсон не виключає можливости своєї кандидатури

Ню Йорк. — Колишній дворазовий неуспішний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон повернувся з 9-тижневої поїздки до Латинської Америки, в якій він відвідав 13 держав, до ЗДА і заявив на пресовій конференції, що він не є кандидатом на президента і ним не збирається бути, але відмовився заперечити запит, чи погодився б кандидувати, коли б на номінаційній конвенції прийшло до сліпого кута і йому запропонували кандидатуру. Стівенсон гадає, що кожний демократичний кандидат цього року здобуде президентуру, бо виборці вже добре пізнали неуспіхи республіканського уряду. Перед американським урядом стоять три головні проблеми: мир у світі, роззброєння і розміщення ресурсів. Треба б більше видати на виховання, очищення і перебудову міст і т. п., бо видатки на „публічний сектор" є важливіші від консумпційних витрат. Стівенсон нарікав на те, що в ЗДА мало цікавляться проблемами Латинської Америки. ЗДА шкодить те, що уряд примирливо відноситься до диктатури в деяких латинських американських державах. Кастро був популярний на початку своєї влади, але тепер його слава зблідла внаслідок того, що він почав користуватися диктаторськими методами та масово казав розстрілювати своїх противників.

Робітництво сподівається більших заробітків у 1960 році

Вашингтон. — Економісти Американської Федерації Праці-Конгресу Індустрійних Організацій сподіваються що в цьому році збільшуватимуться заробітні платні так само як в 1959 році, а може навіть і ще більше. Як виходить із статистичних даних департаменту праці в 1959 р. заключено було численні договори про працю, згідно з якими 7,000,000 робітників дістали збільшені винагороди за працю. І так 45 відсотків із тих робітників дістали збільшення платні від 7 до 11-ох центів на годину, 36 відсотків менше від повищих а 19% більше. Робітничі економісти заявляють, що збільшування заробітних платень можна сподіватися тому, що є добрі умови в підприємствах, і тому, що велика частина робітників буде заключати нові договори про працю, а деякі робітники дістають більші заробітки внаслідок договорів про автоматичний ріст заробітків після збільшення коштів прожитку.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** в понеділок 11-го квітня відлетів до Оґести в Джорджії, де плянує залишитися аж до після Великодня. Гадають, що Президент має вернутися до столиці 18-го квітня, щоб відкрити бейзболовий сезон, який започаткувати мають Вашингтонські „Сенатори" і Бостонський „Ред Сокс". Існує і така можливість, що Айзенгавер після відкриття спортового сезону вернеться продовжувати відпочинок в Джорджії.

● **9-го квітня** американський сателіт Сонця „Піонер V" був віддалений від Землі на 4 мільйони миль, і його радіові стації дуже добре передавали сиґнали про те все, про що цей сателіт має повідомляти наземні стації.

● **Нюйоркський губернатор** Нелсон А. Рокефеллер заявив журналістам, що він є певний в тому, що номінація віце-президента є запевнена. Рокефеллер відмовився відповідати на запит, чи буде підтримувати кандидатуру Ніксона і відсилав їх до своєї заяви з грудня минулого року, в якій він казав, що сам не буде кандидувати.

● **В Мендгем, Н. Дж.,** померла мільйонерка 82-річна вдова пані Артур Вітні, яка під час світової війни прийняла була на виховання малу дівчинку з Англії, батько якої згинув в Нормандії в 1944 році. Тепер ця дівчина 21-річна Иоанна Клейтон є студенткою коледжу і дістала в спадку весь маєток, вартости 4-ох мільйонів долярів, в тому і мешканевий дім з 30 кімнатами, що вартує разом з городом, 115 акрів, $150,000, в якому мешкала пані Вітні.

● **Колишній президент** Герберт Гувер став головою ради директорів організації Американців для Конституційної Акції, яка підтримує консервативних кандидатів з обидвох партій. До тої організації належать ще емеритований адмірал Вен Морілл, і брат Президента Едґар Айзенгавер із Такоми, Вашингтон, та інші.

Сателіт „Тирос І" викрив гураган у віддалі 800 миль від Австралії

Ґібральтарська протока сфотографована з висоти 450 миль.

Вашингтон. — Бюро погоди з гордістю повідомляє, що американський „сателіт-погоди" „Тирос 1" 10-го квітня викрив гураган, який зближався до берегів Австралії з віддалі 800 миль від Брізбейну. Представник бюра погоди сподівається, що ці сателіти погоди зможуть з успіхом викривати торнадо на території ЗДА. Шеф бюра погоди д-р Ф. В. Райхелдерефер сказав, що світлини „Тироса 1" свідчать про те, ці сателіти зможуть наперед виявляти гураґан під час того, як вони починають творитися на океані. Сателіти типу „Тироса 1" зможуть також обсервувати виникання торнадо в „Долині торнад" в ЗДА. „Тирос 1" бачив тайфун на 27 ступні південної ширини і 165 та 170 ступнів східньої довжини. Д-р Зайхелдерфер негайно вислав депешу до директора австралійського метеологічного бюра д-ра Л. Дж. Дасра, повідомляючи його про цей шторм. На світлині видно Ґібральтарську протоку, зняту з висоти 450 миль. Чорні плями — це Атлантійський океан, а зправа Середземне море. Чітко зарисоване північно, - африканське узбережжя, а над Портуґалією і частиною Еспанії видко хмари.

Роберт Морріс домагається слідства над комуністичною діяльністю в світі

Вотчунг, Н. Дж. — Республіканський політик Роберт Морріс промовляв на зборах литовських і естонських втікачів і домагався щоб Конгрес перевів слідство над комуністичною діяльністю в світі. Він виступає як противник сенатора - республіканця П. Кліффорда Кейса, який має правибори в дні 19-го квітня. Морріс оскаржував колишні уряди Ф. Д. Рузвелта і Ґаррі С. Трумана в тому, що допомогли червоним китайцям опанувати Китай, і в тому, що комуністична Москва під час і після війни сильно зросла. Морріс закликає Конгрес ЗДА ухвалити закон про заснування Крайової Наукової Академії не взір Вестпойнту і Айнаполіс, щоб в ній вишколювати еліту між найздібнішими студентами. Треба досліджувати комуністичну небезпеку у світі, заявляє Морріс, щоб „всі люди могли знати і розуміти важливість совєтської небезпеки, бо СССР змагає до панування над світом".

ПОТРІБНА НЕГАЙНА І ЯКНАЙШИРША ПІДТРИМКА АКЦІЇ В СПРАВІ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПОШТОВОЇ МАРКИ

У зв'язку зі 100-річчям смерти Тараса Шевченка, що припадає в березні наступного 1961-го року, роблено ряд заходів, щоб ці роковини смерти Великого Співця волі і справедливости відзначили також З'єдинені Держави Америки випуском спеціяльної поштової марки з портретом Тараса Шевченка, з його підписом і написом „Чемпіон Волі". Тепер голова УККА проф. Л. Добрянський інформує з Вашинґтону, що ці заходи потребують негайної і якнайширшої підтримки збоку громадянства і його організацій. Тому закликається усі наші громадські установи, як і поодиноких громадян, щоб вони зараз, не гаючи ані одного дня, висилали листи і телеґрами до генерального поштмайстра Артура Соммерфілда і державного секретаря Крістіяна Гертера, прохаючи їхнього прихильного рішення в справі такої Шевченківської пропам'ятної поштової марки. Головний Уряд Українського Народного Союзу зі свого боку закликає цією дорогою — на іншу вже немає часу — всі свої Відділи в ЗДА і всіх своїх членів в цій країні, щоб вони негайно піддержали цю акцію. Для полегшення заходу подаємо нижче проєкт такого листа чи телеґрами, що їх треба вислати. Очевидно, що це тільки проєкт, який можна відповідно перестилізувати, доповнити чи скоротити. Листи чи телеґрами з таким і подібним текстом треба негайно, НАЙПІЗНІШЕ ДО П'ЯТНИЦІ, 15-го КВІТНЯ 1960, вислати на адреси: (1) The Honorable Arthur E. Summerfield, Postmaster General, Post Office Department, Washington, D.C.; та (2) The Honorable Christian A. Herter, Secretary of State, The Department of State, Washington, D.C.

ПРОЄКТ ЛИСТА АБО ТЕЛЕҐРАМИ:

We strongly urge you to support the issuance of Taras Shevchenko "Champion of Liberty" Stamp in 1961 by the U.S. Government in recognition of his service to the cause of freedom and humanity everywhere. Taras Shevchenko, foremost poet and fighter for emancipation of the Ukrainian people and all other peoples, persecuted and enslaved by tyranny, predicted that Ukraine will be free when it will "receive her own Washington, with a new and righteous law."

In issuing a stamp in commemoration of the 100th anniversary of the death of this great humanitarian and freedom fighter, the U.S. Government will express its understanding and sympathy for 45 million Ukrainians enslaved by totalitarian communism.

....

(Підпис або підписи)

У Південній Африці буде продовжуватись расистська політика Верверда

Йоганнесбурґ. — Поль О. Зауер, міністер хліборобства, який проводить на засіданнях південно - африканського уряду на час нездібности прем'єра Гендріка Верверда, що в минулу суботу впав жертвою револьверового атентату, склав заяву перед парляментом, що уряд ні трохи не змінить своєї політики „без уваги на те, що сталося". Ґенеральний губернатор Чарльз Р. Сварт підписав декларацію з поширенням існуючого винняткового стану на дальших 8 повітів. Таким чином, з-посеред 300 південно - африканських повітів, винятковий стан зобов'язує в 122-ох повітах. У стані здоров'я раненого двома кулями в голову Гендріка Верверда нема змін. Лікарський комунікат ствердив, що нема паралічу внаслідку рани в усі. Операції ще не переведено. В зах. пресі появилась вістка, що рани прем'єра Верверда куди важчі, як про це подано офіційно до відома. Міністер закордонних справ Південно - Африканського Союзу Ерік Люв боронив расистську політику уряду на пресовій конференції, покликаючись на ніби добрі міжрасові взаємини в тій країні, каламучені тільки „аґітаторами". За писання правди про відносини в Південній Африці арештовано кореспондента канадійського „Торонто Стар". Внаслідку рішучого протесту Канади — його звільнено з тим, що він має негайно відлетіти з Південної Африки.

В Італії настала нова криза уряду

Рим. — Внаслідок одностайної рекомендації 20-членної директорії, себто екзекутиви керівної Християнсько-демократичної партії, італійський прем'єр Фернандо Тамброні, який заледве в минулу п'ятницю 8-го квітня представився парляментові і дістав затвердження 300 голосами проти 293-ох, подався в минулий понеділок до димісії. Президент Джованні Ґронкі просив його урядувати до часу розв'язання кризи, яка, зрештою, триває вже від 24-го лютого, коли димісіонував прем'єр Антоніо Сені. З уваги на важні міжнародні справи, в яких заанґажований інтерес і престиж Італії, президент Ґронкі вислав до Вашинґтону на конференцію міністрів закордонних справ Антонія Сені, який був таким міністром в отому короткотривалому уряді Тамброні. Причиною теперішньої кризи стала опозиція лівого крила Християнсько - демократичної партії проти узалежнення уряду від 23-ох голосів нео-фашисткої партії в парляменті. Не відомо ще, чи президент Ґронкі шукатиме нового прем'єра, який змонтував бо новий уряд і знайшов для нього більшість в парляменті, чи він розв'яже парлямент і розпише нові вибори.

Прем'єр Іраку Кассім запевняє про вірність політиці невтральности

Багдад. — Прем'єр Іраку Абдул Карім Кассім, промовляючи на відкритті 3-тижневої совєтської промислової виставки, заявив, що Ірак надалі зберігатиме політику невтральности, „незалежної від будь - якої імперіялістичної держави". За пресовими коментарями, Кассім розумів під словом „імперіялістичний" — „великодержавний" та зв'язував з цим поняттям однаково західні великодержави, як Совєтський Союз. Поруч Кассіма сидів на урядовій трибуні совєтський віце-прем'єр Анастас Мікоян, який використав нагоду для виголошення пропаґандивної промови на тему „вищости комуністичної суспільно - економічної системи над капіталістичною", завдяки чому мовляв — Совєти осягнули такі поважні економічні поступи. Совєтська виставка охоплює простір 5-х акрів. Крім павільйонів з машинами і ужитковими предметами, є там ще театр на 482 місця і павільйон „Атому для мира". Мікоян нараджувався вже з Кассімом та іракськими міністрами закордонних справ і торгу й промислу, намагаючись затіснити совєтсько-іракські взаємини. Однак західні часописи впевняють, що Кассім в останньому часі прохолов до комуністів і що йому залежить на поліпшенні зв'язків з Заходом.

Нассер відвідає Фіделя Кастра

Ню Делі. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер закінчив свої 13-денні відвідини в Індії. Він роз'їздив впродовж 10-х днів по тій країні, а три дні перевів у столиці Ню Делі на розмовах з прем'єром Неру. У їх висліді проголошено комунікат, в якому обидва лідери заявляють свою вірність принципові невтралізму. Вони висловили жаль з приводу нового французького експерименту з атомовою бомбою, поруч із надією, що Франція більше таких експериментів вже не провадитиме. Водночас проголошено плян дальших подорожей єгипетського лідера. Нассер поїде з початком червня до Атен, — звідкіль подасться до Београду до Тіта. В тому самому місяці червні Нассер поїде з візитою до Фіделя Кастра на Кубу. З черги, Неру, їдучи на конференцію прем'єрів країн Коммонвелту до Лондону, зупиниться в травні у Каїро. Ґістьми Нассера будуть в найближчих тижнях також кольорові президенти — Вільям Тубман з Ліберії і Секу Туре з Ґвінеї.

● **Західньо - німецький канцлер Аденауер** зрікся свого пляну перевести на терені Західнього Берліну плебісцит, який наочно виявив би бажання тамошніх 2-х мільйонів мешканців, що вони не хочуть ніякої зміни в теперішньому правному статусі того міста. Ані ЗДА, Англія і Франція, які мають в Західньому Берліні свої військові гарнізони, ані управа того міста не виявили захоплення цим пляном, що має багато „мінусів".

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ 9-ий ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД „САМОПОМОЧІ"

Ню Йорк (І. В-н). — В суботу 9-го квітня 1960 р. відбувся тут в палаці Українського Інституту Америки 9-ий З'їзд „Самопомочі", в якому взяли участь 43 умандатовані представники від 10 відділів, 8 гостей і 16 членів Головної Управи. З'їзди відбуваються, згідно з вимогами статуту, щодва роки. На них підводять представники розсіяних по цілій Америці відділів „Самопомочі" підсумки осягів своєї організації та намічують шляхи, якими має піти робота в наступних двох роках. Проводила з'їздом президія в складі: д-р В. Пушкар (Филаделфія), голова, дир. І. Шепарович (Ню Йорк) і дир. Я. Попель (Клівленд), містоголови, і п. Л. Бермесова (Ню Йорк) — секретарка. Зі звітів, що їх склали голова п. Ю. Ревай, секретар інж. О. Гладишовський, скарбник дир. Е. Вехметюк, реф. Суспільної Опіки С. Варткова і господарський референт інж. Р. Раковський, довідалися приявні, що за останніх 2 роки добилася організація нових поважних успіхів. Вона не тільки обслужила своїми порадами, підмогами й інтервенціями своїх 7,034 членів, об'єднаних в 16 відділах, але й допомогла своїми збірками за один тільки минулий рік іншим нашим організаціям, як: Медично-Харитативна Служба в Мюнхені — 5,130 дол., КОДУС —

(Закінчення на стор. 3 ій)

У ВАШИНҐТОНІ ПОЧАВСЯ З'ЇЗД ЗАХІДНІХ МІНІСТРІВ

Вашинґтон. — У Вашинґтоні почався від минулого понеділка 11 ц. м. з'їзд західніх міністрів закордонних справ, що нараджуються над усіми справами, які можуть опинитись на денному порядку конференції „на вершинах", що почнеться 16-го травня ц. р. у Парижі. Першим прилетів англійський міністер (офіційно секретар) закордонних справ Селвин Ллойд. Майже одночасно прибув також генеральний секретар Організації Північно-атлянтійського пакту (НАТО), кол. бельгійський прем'єр і міністер закордонних справ Поль Генрі Спаак. Цей останній конферував вже в минулий понеділок понад годину з державним секретарем Крістіяном Гертером. Формально-куртуазійна візита, яку Спаак склав Гертерові з думкою, що вона триватиме 10 хвилин, — перетворилась у довгу ділову нараду. Селвин Ллойд заявив журналістам, що він „сподівається", що конференція „на вершинах" принесе зменшення міжнародного напруження, але зараз-же додав, що не слід мати великих надій, що будь-які поважні міжнародні проблеми будуть на тій конференції розв'язані. Коментуючи цю заяву, газети пригадують, що однаково през. Айзенгавер, як і державний секретар Гертер поставились у своїх публічних енунціяціях дуже скептично до практичних можливостей конференції „на вершинах". Генеральний секретар НАТО Спаак висловився оптимістично про вигляди на порозуміння між двома існуючими тепер західньо-европейськими економічними бльоками та виключив, наче б спір між отими бльоками за митно-торговельні справи міг від'ємно відбитись на сукупності Північно-атлянтійського бльоку. Він запевнив пресу, що Захід є цілком одностайний в підході до всіх найважливіших міжнародних справ, що будуть обговорюватись на конференції „на вершинах", та виключив пропаґандивну концепцію Хрущова, щоб розв'язати НАТО й Організацію Варшавського пакту. Наради міністрів закордонних справ у Вашинґтоні відбуватимуться у трьох стадіях. Від вівтірка пополудні були передбачені наради міністрів закордонних справ ЗДА, Англії і Франції над формально-процедуральними справами конференції „на вершинах". В середу вранці почнуться наради згаданих трьох західніх міністрів плюс західньо-німецький міністер Гайнріх фон Брентано, й вони будуть присвячені виключно справі з'єдинення Німеччини та проблемі Берліну. Того ж дня відбудеться друга нарада — міністрів ЗДА, Англії, Франції, Італії і Канади — над справами міжнародного роззброєння. Тих 5 західніх держав є учасниками міжнародної конференції роззброєння у Женеві. Мабуть в отій конференції візьмуть участь також високі військовики. У четвер відбудеться знову конференція ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини з участю Поля Генрі Спаака, присвячена взагалі проблемі „східньо - західніх взаємин", як дипломатично формулюється західньо-совєтські відносини. З усіх існуючих спірних великих справ розмірно найбільші шанси на успіх має справа припинення всяких дальших атомових експериментів, а найменші вигляди на поладнання має справа Німеччини й Берліну — передбачує західня преса.

Комуністичний Китай поновлює претенсії на Формозу

Гонґ Конґ. — Комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай, закінчуючи своєю промовою цьогорічну сесію „Народного конґресу", що в комуністичному Китаї є підмінкою парляменту, заявив, що комуністичний Китай готов погодитись з З'єдиненими Державами на формулу, що в розв'язуванні міжнародних проблем не слід послуговуватися засобами сили, але — казав він — це не може стосуватись справи Формози (Тайвані), бо „визволення" того тихоокеанського острова комуністичними китайцями є їх „внутрішньою справою", до якої Америці нема ніякого діла. Лаючись на З'єдинені Держави Чу Ен-лай водночас твердив, що комуністичний Китай живе в „приязні" з „націоналістичними" країнами, як Індія і Індонезія, а на прикладі Бірми і Непалю він арґументував „миролюбність" комуністичного Китаю та його охочість жити в згоді з сусідами. Зате Чу Ен-лай знову атакував японський уряд Нобосуке Кіші за підписання ним договору приязни з З'єдиненими Державами, що він його назвав „катастрофою" для Японії, а загрозою для Китаю і південної Азії. Нав'язуючи до недавньої візити західньо-німецького канцлера Аденауера в Токіо, Чу Ен-лай твердив, що „фашистська" західня Німеччина співпрацює з „фашистським" урядом Нобосуке Кіші під благословенням Вашинґтону.

У СВІТІ

● **Французький щоденник „Ле Монд"** іронізує з приводу прославлювання французьким президентом де Голем у Лондоні англійської парляментарної системи, після того, як сам він відмовився послухати французької парляментарної більшости, що рішила скликати парлямент на надзвичайну сесію для хліборобських справ. Водночас французька преса Водночас французька преса признає, що було нещастям Франції, що вона від 1789 р. (початку Революції) по нинішній день пережила аж 13 змін державного устрою.

● **В Об'єднаних Націях** отримано 18 підписаних протоколів від наочних свідків поліційної стрілянини до муринської демонстрації в Шарпвілі в Південній Африці 21 березня ц. р., коли-то вбито 72-х муринів та кількасот поранено. У тих зізнаннях стверджується, що поліція почала стріляти цілком несподівано, без попередження демонстрантів і без спроби розпорошення демонстрації мирними засобами.

● **Новим дружбою на шлюбі княжни Маргарити**, що відбудеться в Лондоні 6 травня ц. р., буде д-р Роджер Вільям Ґільят, 37-річний лікар, приятель нареченого княжни, Антоні Армстронґа Джонса. Інженер Джеремі Фрай зрікся тієї почести ніби внаслідку своєї недуги, а насправді — настрашившись розголосу у тій церемонії. Роджер Ґільят є сином недавно померлого лікаря гінеколога, який був двократно при злогах сестри Марґарити, королеви Єлисавети II.

● **25 совєтських лікарів** оприлюднили на сторінках „Ізвєстія" палкий заклик до совєтського уряду, щоб ужито урядових заходів проти гомеопатів та інших самозванних лікарів - знахурів, які лікують людей зелами й іншими доморобними псевдо - ліками. Того листа підписали Н. Н. Блохін, президент Академії лікарських наук, д-р Александер Вакулев, колишній її президент, та 23 інших видатних лікарів.

● **„Слово Повшехне"**, католицький орган у Польщі, толерований комуністичним режимом, звертає увагу, що ніхто з сірих громадян не може захоплюватись вісткою, що нова сталеварня в Новій Гуті випродукувала в минулому році 1 мільйон тонн сталі, коли водночас не можна купити за доступну ціну пральної машини і нема дешевих публічних пралень. У Польщі ведеться тепер публічна дискусія на тему аномалій тамошнього життя.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Атентат на прем'єра

У минулу суботу двома револьверовими стрілами важко поранено прем'єра Південно-Африканського Союзу Гендріка Верверда. Кожний акт терору, без уваги на його підмет і предмет, без уваги на спонуки і на жертву, заслуговує на затаврування і засудження. З мотивів не тільки християнської етики, але й політичної доцільности. Бо не розв'язує проблеми навіть масовий, а не то індивідуальний терор, звернений проти представників державної влади чи носіїв певних політичних програм. Отож зрозуміло, що й у цьому останньому випадку всі голови держав і урядів, які найгостріше засуджували й засуджують політику Гендріка Верверда, поспішили з висловами співчуття для нього. З усіх оприлюднених в пресі заяв на цю тему найкраще, мабуть, схоплює справу заява декана собору св. Павла в Лондоні, Джана Коллінса: „Надзвичайно прикро, що хтось спробував позбутися д-ра Верверда методою насильства, але — на жаль — він сам і його уряд розпутали таку хвилю актів насильства, що годі дивуватися, що щось таке сталося".

Гендрік Верверд, колишній професор психології і редактор органу Національної партії Південно-Африканського Союзу, яка згодом обрала його своїм лідером і в 1958 році наділила його почестю прем'єра, продовжував расову політику своїх попередників у ще гострішій і радикальнішій формі. У тій 14-мільйоновій країні правлять виключно білі, числом кругло 3 мільйони. Коло півмільйона мешканців становлять імігранти з Азії, головно з Індії, а понад 10 мільйонів чорні автохтони, позбавлені всіх політичних прав і строго відмежовані від білих в усіх ділянках суспільного, культурного й приватного життя. Коли зважити, що на африканському континенті постають щораз нові самостійні муринські держави, то одночасна повна дискримінація чорних в Південно-Африканському Союзі є політичним явищем, наперед засудженим на невдачу. На довшу мету не всилі зберегтися диктатура 3-ох мільйонів білих над 10-ма мільйонами кольорових, не всилі зберегтися суспільно-політичний і економічний устрій, побудований на теорії вищости білої раси.

В анормальних політичних відносинах з неминучою певністю приходять — несподіванки. Такою несподіванкою, що струснула країною, була 21 березня ц. р. стрілянина в південно-африканському містечку Шарпвіль, під час якої поліція вбила 72 муринів-демонстрантів, а сотні поранила. Світ обурився, Рада Безпеки ОН затаврувала відносини в Південно-Африканському Союзі, англійський парлямент прийняв подібну резолюцію засуду, різні держави зірвали з ним господарські зв'язки і почали бойкотувати його товари. Південно-Африканському Союзові загрожує економічна катастрофа внаслідок страйків муринів робітників, від яких на 100% залежить продукція копалень, фабрик і плянтацій, — або політичне потрясення внаслідок муринських заворушень чи підмінування ладу внаслідок зросту комуністичних впливів, що користають на тій сліпій політиці уряду. Розвиток подій приспішила нова несподіванка — суботішній атентат. Його виконав заможний білий господар, а не муринський нуждар. І може саме цей атентат кинув яскраве світло на тамошню нездорову атмосферу, яка породжує всякі такі несподіванки.

Атентат на Верверда не розв'язав проблеми расової політики в Південній Африці. Він, може, ще більше її заплутав. Зрештою, невідомо ще навіть, якими мотивами керувався атентатчик. Відомо тільки одне: політика Верверда не може вдержатися, бо кожна політика, оперта на терорі і на нехтуванні засад справедливости, мусить провалитися. Швидше чи пізніше.

Зброєю шантажу

Вісім місяців тому, наприкінці серпня 1959 року, безпосередньо перед відвідинами Хрущова у ЗДА Москва започаткувала широку пропаґандивну кампанію проти Західньої Німеччини і її канцлера Аденауера, обираючи за першу ціль в цій кампанії західньо-німецького міністра для справ утікачів, д-ра Теодора Оберлендера, колишнього політичного керівника батальйону „Соловей" („Нахтіґаль"), зорганізованого з українців напередодні німецько-совєтської війни і розв'язаного по кількох місяцях на вимогу Гітлера. Пов'язуючи Оберлендера з цим батальйоном, Москва водночас із цим намагалася приписати українським воякам цього батальйону події і вчинки, в яких вони ніякої участи не брали. Так, між іншим цьому батальйонові приписано масакри українців у львівських в'язницях, що їх довершили самі ж таки совєтські окупанти під час відступу зі Львова в червні 1941-го року.

У цій кампанії проти Оберлендера московська пропаґанда застосувала вироблену нею вже здавна і добре випробувану тактику: бити безупину в одно місце чи в одну особу, не рахуючись ні з якими протидоказами чи фактами, але повторюючи свої хоч би й найбільш безглузді обвинувачення, аж поки справа не обридне людям докраю і вони не уступлять під тиском шантажу із позицій оборони принципів чи престижу. Не було місяця, а то й тижня, щоб совєтські офіційні чинники, провідні пресові органи комуністичної партії СССР та його уряду, як теж усі комуністичні труби і трибуни в західньому світі не виступили із повторенням своїх обвинувачень проти Оберлендера, звернених по суті і на дальшу мету проти західньо-німецького уряду та його політики. Особливо ж посилили Совєти свою кампанію минулого тижня, зараз же після відвідин Хрущова у Франції, де він на свій спосіб і кількома наворотами пробував безуспішно під'юдити французький уряд проти Західньої Німеччини. 5-го квітня совєтський уряд влаштував в Москві велику пресову конференцію, на якій роздано журналістам звідомлення „Надзвичайної Комісії для розгляду злочинів Оберлендера", підписане не тільки Н. Шверніком і якимось П. Богоявленським та „героєм Совєтського Союзу" В. Гризодубовою, але й академіком Трохимом Лисенком і митрополитом крутицьким і коломенським Ніколаєм.

Безупинна і вперта совєтська пропаґанда досягла свого. Як виходить із повідомлень німецької преси і закордонних аґенцій, датованих з Бонну днем 8-го квітня ц. р., Оберлендер вирішив піти „на відпустку", після якої, як кажуть, він вже не вернеться на своє становище, бо, німецькі соціялісти рішені або примусити Оберлендера до резиґнації, або добитися створення парляментської комісії для розгляду комуністичних обвинувачень проти нього.

Уступлення Оберлендера, якщо справді дійде до цього, хоч і буде великою пропаґандивною перемогою Москви, все ж таки „холодної війни" Москви проти Бонну не припинить. Вже сьогодні, ще перед „викінченням" Оберлендера, совєтська преса намічує нові цілі для атакування, називаючи прізвища різних „нацистів", які сидять, мовляв, у західньо-німецьких урядових установах. Очевидно, що наявність та співпрацю колишніх нацистів-ґештапівців в совєтській адміністрації Східньої Німеччини цілком промовчується. Водночас із цим совєтський уряд посилює почату Хрущовим кампанію проти Аденауера, поширюючи офіційно через урядовців совєтського посольства у Бонні памфлети і пашквілі проти самого ж таки канцлера Зах. Німеччини Аденауера, який був і є головною ціллю атак Москви навіть і в самій таки „справі Оберлендера". Зброєю шантажу Москва пробує досягти того, чого не вдається Хрущову добитися коекзистенційними поїздками.

ХРУЩОВ ВИБИРАЄТЬСЯ В АФРИКУ

У попередньому, а ще більше в цьому році політичний клімат африканського континенту став такий гарячий, як розпечений пісок Сагари. На півночі цього континенту Єгипет, Судан, Альжир і Марокко чимало крови напсували Англії та Франції. Поза цими державами, що оберталися в орбіті західньо-европейських політичних впливів, іде ряд центрально-африканських держав, які перебувають в судорогах національно-визвольницьких або расових потрясень. Грізне полум'я боротьби чорних автохтонів із білою панівною верствою огорнуло Південну Африку. Саме в розгарі цих драматичних подій Москва виявила небувале зацікавлення африканською мозаїкою націй, культур та племен. Завершенням цієї незвичайної уваги стало недавне повідомлення з Кремлю, що влітї Нікіта Хрущов вибирається до Африки з рядом державних відвідин.

Як подає аґенція ТАСС, совєтський прем'єр „радо прийняв" запрошення уряду республіки Ліберії і також погодився відвідати другу молоду муринську державу Ґвінею. Знавці африканського терену твердять, що після того на черзі буде візита Хрущова в Абесінії і в республіці Ґана, яка стоїть в осередку заінтересувань цілого африканського континенту своїми складними державно-політичними проблемами. Ця молода держава ще не рішилася, на яку стати ногу, бо Москва і ряд західніх держав приваблюють її своєю фінансовою допомогою. Вважають, що для Хрущова найбільш важливими будуть відвідини малої західньо-африканської держави, Ґвінеї, яка вже дістала в Москві 35-мільйонову позику після того, як її президент в минулому році відвідав був столицю СССР. Це єдина держава чорного континенту, де існує впливова комуністична партія і де Москва тішиться найбільшими симпатіями. Нещодавно совєтським амбасадором до Ґвінеї призначено одного з найбільших совєтських знавців Африки, відомого політичного інтриґанта, Данила Солода. Це той самий Солод, який свого часу допровадив Єгипет до тісної співпраці з СССР, що й викликало драматичну реакцію Англії та Франції у формі невдалої Суезької воєнної інтервенції. Тепер, на другому боці Африки, міжнародній комунізм монтує ще один причілок для своїх майбутніх махінацій.

Черговою ніґерською республікою, яку також „дуже радо" відвідає Нікіта Хрущов, є Ліберія. Це єдина африканська молода держава, симпатії якої до ЗДА сердечні та беззастережні. Вона одна має мілітарно-оборонні клявзулі у своєму договорі із ЗДА. А це помітно дратує Москву! Деякі західні дипломати вважають, що президент Ліберії готов піти шляхом абесінського імператора Гайле Селяссіє, стати поміж СССР і ЗДА, щоб таким чином ще більше виторгувати для себе в обидвох міжнародних партнерів. Ця проамериканська твердиня в Африці є болючою скалкою в оці Кремлю, і саме тому Нікіта Хрущов такий „заінтересований" у своїх відвідинах в Ліберії. Ану ж зловить у свої руки цю африканську рибку? А вже без найменшого сумніву, з одвертими руками прийме Хрущова етіопський „цар царів" і „помазаник Давида" у своїй столиці, Адіс Абебі! З ним свого часу так сердечно возився у Москві його червоний „друг", Хрущов.

Відомий протестантський проповідник Віллі Ґреґем, який повернувся недавно зі своєї місійно-релігійної подорожі по Африці, негайно потому був прийнятий у Білому Домі Президентом. Зі скупих звідомлень, поданих до преси, виходить, що підмінований революційними тенденціями расово-національного характеру африканський колос ще не зовсім пропащий для ЗДА, а з ним і для західнього світу. Віллі Ґреґем заявив, що симпатії африканських народів до ЗДА ще сильні, але майбутнє залежатиме від того, як ЗДА допоможуть вийти цьому континентові із громовиць і бурунів наших днів. Інакшими словами: хто краще і швидше поведе на цьому міжнародному секторі змагань свою роботу, — східний, аґресивно-демонічний СССР чи країна золотої волі й надія всіх гноблених і кривджених, ЗДА.

І. Г-ч

Покращали взаємини між Західньою Німеччиною і НАТО

Бонн. — Між Німецькою Федеративною Республікою і її союзниками з Північно-атлянтійського пакту (НАТО) покращали взаємини, які в останньому часі були дуже напружені — стверджують західні коментатори. Ані це напруження, ані покращання відносин не позначувались якимись фактами, а залишались виключно в царині настроїв, які проте завжди були і нині є в політиці чинником реальним. Внаслідку антинімецької кампанії в англійському громадянстві, атак проти німців у зв'язку з антисемітськими вибриками та крику на Заході, у зв'язку з старанням німців дістати постачальні й вишкільні бази в Еспанії, німці приходили до переконання, що вони є „другорядними громадянами" в сім'ї НАТО, без права будь-що про себе самих рішати і без пошани в західніх союзників. Заяви державного секретаря Гертера, англійського міністра Ллойда, зворот про Західню Німеччину в промові де Ґолля в Лондоні — заспокоїли німців. Водночас і серед західніх союзників в НАТО зросло переконання, що не можна цькувати німців і лаяти їх за провини з часів Гітлера й останньої війни, коли хочеться, щоб західні німці не тільки поставили на ноги 12 повних девізій, але й душею перебували в західньому політичному таборі.

● Моріз Торез, лідер французьких комуністів і великий звеличник Сталіна, у новому виданні автобіографічної книжки „Син народу", признає, що Сталін зробив „деякі важкі помилки", тому, що в останніх роках його життя „закружилась йому голова від успіхів".

НА ТЕМИ ДНЯ

НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ОХОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

8-го березня Сенат більшістю голосів (71 до 18) прийняв новий законопроєкт про охорону громадянських прав, головним чином про ґарантії, що кожний управнений неґр-виборець у південних стейтах могтиме віддавати свій голос в федеральних, стейтових і самоуправних міських виборах згідно зі своєю волею, бувши втягненим до виборчого списку.

Три роки тому Конґрес прийняв був уже закон в справі охорони виборчих прав неґритянського населення, але дійсність показала, що той закон не має практичного значення. У політичних колах вважають, що в цьогорічних виборах не відчується ще закону з 1960-го року, бо найголовніший його пункт про т. зв. третейські суди такий складний, що треба буде довшого часу, щоб його зрозуміти й реалізувати.

Найголовніші пункти нового законопроєкту такі:

1) Докладно обдуманий плян головного прокуратора Вільяма П. Роджерса, згідно з яким федеральні окружні суди матимуть право іменувати третейських суддів, що втягатимуть на виборчі списки тих неґрів-виборців, яких не втягнули без законних причин урядовці виборчих комісій.

2) Новий законопроєкт вимагає, щоб виборчі комісії зберігали всю виборчу документацію впродовж 22-ох місяців після виборів, щоб представники департаменту справедливости кожночасно могли її контролювати.

3) За підпал будинку або підкладення під будинок бомби з расових мотивів, особа, яка це зробила, має бути карана 5-річною тюрмою і грівною $5,000. Також підлягають карі особи, які допомагали цим злочинцям, перевозячи або продаючи бомби чи інші вибухові матеріяли.

4) Уряд ЗДА має подбати про шкільництво для дітей членів збройних сил, якщо в даному районі внаслідок расової інкримінації є лише закриті публічні школи.

5) Члени Комісії Громадянських Прав дістають повновласті вимагати присяги від тих свідків, яких вони будуть переслухувати.

6) Особи, які виступатимуть проти заряджень федеральних судів, що визначатимуть третейських суддів, можуть бути карані однорічним ув'язненням, грівною $1,000 або обидвома карами разом. Цей пункт стосується також до осіб, які перешкоджатимуть здійснювати судові накази відносно сеґреґованих шкіл.

Які політичні наслідки матиме новий законопроєкт у виборчій кампанії, годі сказати. Невідомо ще, як зареаґують на нього неґритянські виборці в північних стейтах. Одне певне, що кандидати на президента можуть хвалитися своїми успіхами, щоб здобути голоси неґритянських і лібералних виборців.

Олег Багрянський

ВТЕЧА ВІД ДІЙСНОСТИ

(Підложжя та мотиви повороту Макарів на „родіну")

17-го грудня 1956 року українська громада в Америці та Канаді була заскочена несподіваною вісткою про те, що д-р Орест Макар, колишній професор університету в Сен Луїсі, зрікся з своєю дружиною Софією американського громадянства, і обоє вернулися на „родіну".

Сьогодні в трирічній перспективі часу голосна колись історія повороту Макарів до Львова перейшла вже, сказати б, до історії, і тому слід було б докладніше поінформувати українську спільноту про підложжя їх повороту, тим більше, що ця справа ще й досі є темою розмов нашої еміґрації.

Перші вістки

Американська преса на чолі з щоденником „Сен Луїс Повст Диспеч" присвятила поворотові Макарів кільканадцять статтей та вісток, подавши вислід інтерв'ю в університеті і в федеральних аґенціях американської армії та летунства, де працював колись Макар, з товаришами його праці та сусідами його мешкання.

Першу вістку про поворот Макарів на „родіну" подала совєтська прес. аґенція ТАСС, а саме, що у вівторок 18-го грудня 1956 року прибув літаком із Стокгольму до Москви Орест Стефан Макар, кол. професор університету в Сен Луїсі з дружиною Софією і що обоє зреклися американського громадянства, яке одержали минулого року.

Зустріч з західніми репортерами

Згідно з інформаціями Асошіейтед Пресс у Москві, Орест Макар справляв враження переляканої людини, коли західні репортери приступили до нього в голі третьорядного московського готелю, щоб перевести з ним інтерв'ю. Спочатку Макар погодився і мовби крадькома попровадив їх аж до порога своєї темної кімнати, а потім роздумався і сказав, що не має часу, бо за три хвилини мусить від'їхати. Коли репортери не уступалися, вийшла до них вагітна дружина Макара, Софія і попросила прийти пізніше, бо, мовляв, її чоловік тепер дуже зайнятий. На запит репортерів, чи це правда, що вони зреклися американського громадянства, вона дала потверджуючу відповідь. На запит, скільки років жив Макар у ЗДА, відповіла, що краще хай вони про це запитають її чоловіка.

Совєтська офіційна преса проголосила, що Макар подав як свою спеціяльність геодезію і що в тій ділянці, на його думку, совєти зробили великий поступ, тоді як Америка, мовляв, ставить у тій ділянці щойно перші кроки.

Прихильне ставлення совєтських делеґатів

Плян переїзду на рідні землі зродився в душі Макара (згідно з його інформаціями, які він подав совєтським репортерам) на міжнародному конґресі в Стокгольмі влітї 1956 р., де він зустрів уперше совєтських делеґатів, що виявили до нього „багато тепла та дружнього зрозуміння". Щоб зрозуміти, що мав на думці Макар, гогорячи про тепло та дружнє зрозуміння своїх совєтських колеґ, треба сказати, що на той конґрес приїхав Макар оґірчений на університет в Сен Луїсі, який спочатку подав його як свого платного делеґата, та коли в міжчасі його праця як професора, виявилася незадовільною, усунув з посади і відмовився фінансувати його участь на конґресі. Тоді Макар поїхав на конґрес власним коштом з неґативним наставленням до американської науки та своїх кол. працедавців.

„Повернувшись із Стокгольму, — оповідає Макар, — я передискутував цілу справу з моєю дружиною, і ми рішили їхати на батьківщину, де, згідно з обіцянкою совєтського уряду „я матиму змогу продовжувати свою наукову працю та викладати в одному з університетів".

Особовість повна суперечностей

Рішення Макара почати після шестирічного побуту в Америці нове життя в Совєтах ішло врозріз з його непримиримим становищем до комунізму, яке він завжди недвозначно виявляв своєму довкіллю, та до нових володарів його батьківщини за те, що вони вбили його батьків і брата.

З другого боку, пише „Сен Луїс Повст Диспеч", діяльність Макара, як професора та науковця, не дає багато причин дивуватись його рішенню. Він викладав мірництво на Будівельному Відділі університету, але його спеціяльністю була фотограмметрія, тобто виготовлення топографічних мап з летунських знімок, предмет, що його згаданий університет у своїй програмі не мав.

Але фотограмметрія, про яку Макар, мабуть, тільки чув на викладах свого професора у львівській політехніці, стала його „ідеєю фікс" — нав'язливою думкою, і він говорив про неї вдень і вночі — оповідає один з його університетських колеґ. Один американський інженер, що живе тепер в Армінґтоні, в Вірджінії, і що разом з Макаром працював на федеральній посаді в Ню Мексіко, твердить, що Макар не знав навіть основних засад фотограмметрії.

Орест Макар народився 1909 року в Західній Україні, але більшу частину свого життя провів у Польщі та Німеччині як інженер і професор мірництва. Здобувши технічну освіту в школі, з старою европейською традицією, Макар ставився критично до американських метод навчання. Студентів трактував він з почуттям вищовартости, не дозволяв їм вести дискусій і ставити запити. „Я сказав, а ви мусите взяти до відома — і це все!".

Товариське життя Макара

Макар і його дружина Софія, доктор медицини, що мала право на ведення медичної практики в кількох стейтах, майже ні в кого не бували і рідко коли приймали у своєму дому, при 5733 А Файлер Евню. Сусіди оповідають, що інколи, приїхавши додому Макар не висідав з авта, а, виключивши мотор, сидів бездушно цілими годинами, вдивляючись перед себе у простір. Останні гості були в них на Різдво. Крізь вікно видно було ялинку, вбрану оригінально, але абстрактно. Макар не давав ніколи підстав сумніватися в його чесноті, але мав своєрідні погляди, які боронив з упертістю маніяка. Всі люди розподілялися у нього на дві категорії: науковців і не-науковців. Він себе вважав за високої кляси науковця, і волів радше нічого не робити, як знизити себе до звичайної інженерної роботи.

Д-р З. Храпливий, відомий український фізик, який працює досі в тому університеті як звичайний професор і який знав Макара ще з університету УНРРА в Мюнхені, вважає, що його не було так легко в чомусь переконати, і через те, хоч вони обидва українці, початкова їх приязнь значно прохолола.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Михайло Кушнір

БОРОТЬБА З ГРІХОМ

(1)

Накликування св. Івана Хрестителя: „робіть гідні діла покути", дивним відгомоном відзивається в кожному з нас у часі Великого Посту, викликуючи в душах певного роду неспокій. Може бути, що в цьому часі, маючи перед очима діло Відкуплення, доконаного Христом, роздумуючи над трагедією Його життя і смерти, дивлячись на драму Голготи, майже доторкаючи одвертих ран, здаємо собі одначе, справу з різниці, яка існує між пляном Божої економії, висказаної в житті Христа, і нашим поступуванням. У світлі пізнаваних правд муки Господа ясно бачимо, який не всесвімірний є наш власний вклад у діло відкуплення нас самих, обов'язок, який, правду кажучи, не завжди представляється нам у конкретній формі, ані не промовляє до нас, як щось, що нас дійсно до самих глибин заторкує. Великий піст є часом рефлексій, а ці рефлексії, треба признати, не є приємні; в душі родиться неспокій і замішання.

Кожний усвідомлює собі ґенезу цього неприємного почування: є це той самий неспокій, що його відчували перші батьки, зломивши Божий закон у раю; є це почування, що виникає зі свідомости вини.

Великий Піст несе зі собою ще й інший момент, який дуже часто викликує у нас досить живий... спротив. Від віків, бо від 1215 року — великий піст пригадує нам обов'язок сповіді. Подана дата зовсім не означає, що перед нею цей обов'язок не існував, тільки, що не існував він у тій формі, як він виглядає тепер. Крім конечности користуватися сповіддю, яка виникає з природи гріхів, зроблених по хрещенні — Церква наложила тяжкий обов'язок сповідатися перед Великоднем.

Не є це обов'язок приємний; бо, крім риски спільної з усіми іншими обов'язками, які по своїй природі не є приємні, виникає тут ще інший момент, який впливає на те, що сповідь стала обов'язком особливо неприємним: кожний із нас плекає в глибині душі своє „я", одягає його в найпишніші шати, бачить у ньому найбільші прикмети. Це є найцінніша перлина нашого життя.

Це „я" — вигладжене, вишліфуване — займає перше місце в наших думках, стає дороговказом нашого поступування, мірилом, яке прикладаємо до осудів свого власного поступування і поступування інших. І дивна річ, можна людині закидати багато речей, але коли тільки заторкнемо це „я" — маємо в ній смертельного ворога.

А що робить сповідь? Вона добирається до тієї башти нашої величности, вона відлупує камінь за каменем із тієї пишної будови, і це все нашими власними руками. Здираємо з нас самих луску засліплення і стаємо перед Богом, перед другою людиною, може навіть гіршою від нас, у своїй правдивій постаті, у постаті може скромнішій, може деколи окаліченій, але без фальшу.

Сповідь не є теж легка: суть сповіді полягає в зміні думки і серця. Маємо самі себе переконати, що наше поступування, наші починання, які ми у вирі життя вважали конечними, справедливими, слушними або корисними, не є ані слушні, ані добрі, ані конечні.

Подібні наші почування мусимо спрямовувати проти тих уподобань, без яких життя видавалося нам неможливим. Наші вчинки, бачені крізь призму сповіді, набирають інших красок і форм, якже часто відмінних від тих, у яких ми звикли їх бачити! Така зміна думки і волі вимагає зусилля. А жадне зусилля, особливо таке, яке у висліді виявляє, що ми поступали зле — не є легке. Кожний з нас знає, як легко в натовпленому подіями дні недоглянути границі добра і зла, як легко границя між дозволеним і недозволеним затирається і заникає. А раз уже вибраний шлях не тільки приневолює нас посуватися по ньому, але й вимагає від нас оправдання такого хибного поступування на помилково обраному шляху. Сповідь наказує нам перевести ревізію наших понять, накреслити чіткі границі і навернути на правильний шлях.

Це річ зовсім не легка. А що тяжче, сповідь вимагає від нас поправи, рішучої волі не сходити з правильного шляху. А з другого боку досвід каже нам, що легко обіцяти поправу, але дуже тяжко додержати обітниці; ба, прирікаючи поправу, дуже часто маємо певність, що не встережемось від нових упадків. Отже, який сенс, говоримо собі, мучитися сповіддю, прирікати поправу, а потім іти власними шляхами? Пробуджується в нас почуття несмаку і знеохоти.

Як же часто окоплює нас туга, щоб зі сповіддю скінчилося це вічне змагання в нас самих, щоб ми досягли стану, в якому навіть вид сповідальниці не заколочував би спокою душі.

Проблема боротьби між добром і злом у нас самих — є так давня як світ. Янголи перейшли пробу самозмагання, і багато з них упало. Перша людина, немов би не мала нічого важливішого до роботи, взялася за розв'язку цієї проблеми і програла на цілій лінії, залишаючи нам сумну спадщину. Ми стали подібні до мітичного Геракла на роздоріжжі... на розпутті. З одного боку гріх, прибраний у принадні форми, заохочує до вибору вигідної дороги, з другого боку добро, з немилим і суворим лицем, вказує стежечку по узбіччях стрімкої гори. Знаємо зі старовинної леґенди, що мітичний герой вибрав ту другу дорогу: зусилля, погорджуючи вигодою. Але нам як же бракує тієї волі і сили, якими є прикрашена мітична постать.

Гріх і боротьба з гріхом завжди були в Церкві одною з великих проблем. Як це не дивно, але вже в апостольських часах, у часах, коли то святий Дух рядив Церквою і щедро розливав харизмати, вже тоді проблема гріха була одною з найпекучіших. Новонавернені... грішать.

Перший офіціяльний акт Церкви — це напімнення і пересторога перед гріхами: ідолопоклонства, нечистоти і вбивства (пор. Дії св. Апост. 15. 20 - 30; 21. 25).

Святий Павло картає гріхи нечистоти, виключає з Церкви того, хто вчиняє цей гріх (пор. Лист до Кор. 5, 3 - 5; 2. Кор. 2), таврує користолюбивих (1 Кор. 5, 9), картає тих, що судяться (1 Кор. 6), погрожує проклинаючим (1 Тимофтей 1, 18 - 20; 2 Тимофт. 2, 6).

Цей стан речей не змінився на ліпше у наступних віках. Уже в III віці Тертуліян дає список гріхів; крім трьох згаданих уже в декреті Апостолів, як найтяжчі, вичисляє: вбивство, ідолопоклонство, нечистота, заперечення віри, клятьби й ошуканства, які то гріхи, каже Тертуліян, „плюгавлять Божу святиню", себто людську душу. Він вичисляє крім цього інші гріхи, які спричинюють сумні наслідки. Між ними: „участь у грищах і дужаннях ґладіяторів, участь у перегонах, забавах і грах, гнів і проклинання". Є й упадки загальні. „Кожному з нас, — каже Тертуліян, — вони можуть трапитися; хто з нас не гнівався без причини, хто в запальчивості не вдарив ближнього, хто не зломив слова або не додержав умови, хто брехнею не намагався вийти з прикрої ситуації? Як багато покус жде на нас в уряді, варстаті, на торговиці" (Про скромність, XIX).

(Кінець буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Вечір пам'яті Т. Шевченка в Бавнд Бруку, Н. Дж.

27-го березня в залі Консисторії УАПЦ в Бавнд Бруку відбувся літературно-мистецький вечір, присвячений пам'яті Тараса Шевченка. Вечір урядили Клюб ім. св. Андрія Первозванного, парафіяльна школа українознавства та Братство і Сестрицтво місцевої парафії. Вечір відкрили виконанням американського національного гимну на фортепіяні і співом „Заповіту" Тараса Шевченка. Тут виконавцями були учениці школи українознавства Деся Козар і хор Братства і Сестрицтва під керуванням о. ігумена Святослава.

Починаючи літературно-мистецьку частину програми ред. Микола Степаненко в своєму вступному слові підкреслив значення Тараса Шевченка в українській визвольній боротьбі, який закликав український народ до повалення московського окупанта і дав ідею і зміст майбутньої української держави. Далі ред. М. Степаненко представив керівника програми даного вечора пана Гр. Добуша.

Реферат, що його написав проф. Балабас, прочитала учениця школи Віра Олійник. Не можна оминути того факту, що вона почала вивчати українську мову тут в школі, а до того, перебуваючи в Бельгії в дитячому будинку, вона знала лише французьку мову. Переїхавши з батьком до ЗДА, вивчила англійську мову. Не дивлячись на короткий час перебування в школі українознавства, Віра Олійник оволоділа українською літературною мовою й бездоганно прочитала реферат про життя й діяльність Тараса Шевченка. Після реферату учениця школи Тамара Безсонів виконала на фортепіяні Похоронний марш, музика Лисенка, присвячений 40-м роковинам з дня смерти Т. Шевченка.

Другою частиною Вечора була одноактова на три заслони дитяча п'єса, під назвою „Учітеся брати мої". В цій п'єсі приймали участь всі учні школи, а головні ролі виконували: Юрій Степаненко, Ярослав Гуцул, Богданка Ярмолюк, Віктор Григоренко, Валентин Несенюк, Галина Сидорук, Леся Козар, Іван Довбачук, Євген Рурка, Наталка Теслевич, Володимир Олійник, Володимир Корнієнко, Юрій Тарасів, Роман Довбачук, Оля Гуліїв і Олександра Гуліїв. Ролю вчителя грав М. Степаненко, а ролю матері — пані Наталія Козар.

Під час 10-ти хвилинної перерви ред. М. Степаненко представив присутнім президента Юнацького Клюбу ім. св. Андрія Первозванного — Володимира Григоренка, який тимчасово залишає ці обов'язки, в зв'язку з відходом до американської армії. Як голова Виховної Ради цього клюбу М. Степаненко побажав майбутньому воякові американської армії Вол. Григоренкові сил, здоров'я й успіху в служінні американському народові. Вол. Григоренко в прощальному слові дякував за побажання й обіцяв підтримувати зв'язок з клюбом і не забувати своїх друзів.

Третя частина програми вечора розпочалася співом музичних творів М. Гайворонського на слова Т. Шевченка „Кобзар" і „Нащо мені чорні брови", у виконанні хору під керівництвом о. ігумена Святослава. Василь Григоренко виконав на гавайській гітарі чотири пісні на слова Т. Шевченка: „Реве та стогне Дніпр широкий", „Така її доля", „Зоре моя вечірняя" і „Думи мої".

Між музичними виконаннями продовжувалися деклямації учнів школи — Лесі Козар — „Не на шовкових пелюшках", Богданки Ярмолюк. — „Тарасове свято на чужині", Валентин Несенюк — „Тарасова могила", Ярослав Гуцул — „Поет живе в серцях свого народу".

Жіночий хор під кер. о. ігумена Святослава виконав пісні „Зійшов місяць, зійшов ясний" і „Ой у саду, у саду".

Завершенням всіх деклямацій була мелодеклямація пані Галини Степаненко — „Така її доля", під музичний супровід на фортепіяні, у виконані Лесі Козар. Жіночий хор проспівав пісню „У містечку Богуславі", муз Лисенка. Літературно - мистецький вечір закінчився співом українського національного гимну. **В. Г.**

РАДА СТАНУ І МАРШАЛОК ПЛЕМЕНИ Л. Ч.

висловлюють оцим Кодлові Л. Ч. „Бубнище" в Німеччині

своє глибоке співчуття

з приводу ненадійної смерти Незабутнього Пластуна-Сеньйора

ДМИТРА МИСЬКОВА

яка сталася, на 53-му році Його активного життя, дня 27-го березня 1960 року, у Мюнхені.

КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-СЕМЕСТРОВОГО ЮВІЛЕЮ УКРАЇНСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО КОЗАЦТВА „ЗАПОРОЖЖА" в НЮ ЙОРКУ

ПОВІДОМЛЕННЯ

В днях 28-го і 29-го ТРАВНЯ 1960 р. — в НЮ ЙОРКУ

в приміщеннях:

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ — при 140-142 Друга Евеню та НТШ — при 302-304 Вест 13-та вул.

відбудеться відзначення

СТО-СЕМЕСТРОВОГО ЮВІЛЕЮ

УКРАЇНСЬКОГО АКАД. КОЗАЦТВА „ЗАПОРОЖЖА",

заснованого 10-го травня 1910 року в Чернівцях — Буковина.

В програму входять ПАНАХИДИ в обидвох наших церквах, „Запоріжський Комерс" та Наукова Конференція в НТШ. — Закликається всіх корпорантів Запорожців та членів „Союзу Запорожжа" зі Львова, Варшави, Праги, Данціґу та Відня, як також членів Братнього Союзу „Чорноморя", „Залізняка" та представників всіх Українських Студентських Організацій, зокрема Америки й Канади, що бажають взяти участь в Ювілею „Запорожжа", надсилати свої зголошення й привіти до 15-го травня 1960 р., на адресу

STEFANIA ZUKOVSKYJ
64-44, 84th Place
Rego Park, L. I.
New York 79, N. Y.

Прохається прибути всіх Запорожців в барвах.

ПРЕЗИДІЯ

Шевченкові Роковини в Бостоні, Масс.

Цьогорічні Шевченкові Роковини відзначила українська бостонська громада 20 березня в українській православній церковній залі.

У першій частині свята чоловічий хор „Кобзарі" під проводом Каменяченка Миколи відспівав американський гимн і „Заповіт". Короткими словами відкрив свято Николенко Дмитро, який пригадав численній громаді найбільшого сина України.

Доповідь, густо переплітану цитатами з творів Шевченка, виголосив Ванюк Григорій, яка змусила громаду пильно слідкувати за ходом думок доповідача.

Друга мистецька частина свята була різноманітна, в ній виступили: Мішаний хор української католицької церкви св. Юра під проводом інж. Вінтонова Михайла та відспівав Думи мої, Повій вітре на Вкраїну і Україно. Сольову партію співав Струж Петро. Виконання пісень були бездоганні. Мішаний хор при українській православній церкві св. Андрія під проводом Калиниченка Миколи виконав Реве та стогне і Нема гірш нікому як тій сиротині. Тут вирізнявся чітко металічний голос сопранів. Недавно зорганізована інж. Яцурою. Теодвором мандолінова оркестра пластунів відограла при акомпаніяменті хору під проводом інж. Вінтонова Поклін Тобі, Тарасе і Реве та стогне. Молоді мандоліністи засвоїли вже техніку гри і є надія, що при дальшому школенні стануть добрим ансамблем.

Драматичний гурток при українській православній церкві св. Андрія перевів під режисурою Калиниченка М. інсценізацію поеми — Наймичка. Дійові особи: Григорій і Ганна Ранюки, Койко М., Кондратюк В., Литвинові В. і Є. Головну ролю відограла незрівняна інтерпретаторка творів драматично-психологічного підложжя Ранюк Ганна. Ролю Марка — Ранюк Григорій. Слова поета читала добре Кайко Марія. Переведена інсценізація викликала глибоке враження і на багатьох лицях видно було сльози.

В сценічному оформленні представлено також фрагмент поеми Відьма у виконанні дійових осіб. Ранюк Ганни і Литвинова Володимира. Фрагмент з оперети „Запорожець за Дунаєм" відограли по мистецькому Калиниченко А. — Одарка і Пацак Антін — Карась. Фортепіяновий супровід виконав піяніст Голембйовський Юдоким. Сольоспів „Ой чого ж ти дубе, на яр похилився", при супроводі фортепіяна вдало виконав бувалець сцени, Пацак Антін.

Виголошено деклямації „Чернець" — продеклямувала Петрів Катерина, фрагмент з поеми „Гайдамаки" учень школи українознавства Киричок Юрко і Річниця смерти Шевченка — учениця Франківська Романа. Деклямації виголошено з чуттям.

Перед закриттям свята голова Відділу УККА Щудлюк Орест пригадав зібраній громаді про обов'язок вірно заповнити переписні листки, називаючи себе українцем, рідну мову українською і батьківщину — Україною. Дальше представив всіх збірщиків національного датку і закликав присутніх складати на їх руки всі пожертви.

Шевченківські Роковини пройшли в Бостоні з моральним і матеріяльним успіхом.

Накінець відспівала вся заля український національний гимн. **М. К.**

Шевченківські Роковини в Плейнфілді, Н. Дж.

26 березня Тов. Івана Франка в Плейнфілді, Відділ 372 УНС відзначило Роковини Тараса Шевченка з участю наймолодших членів товариства. Як згадав у своїй промові предсідник товариства Константин Наконечний, що це є перше свято в честь Шевченка на терені міста Плейнфілду, влаштоване заходом місцевого Відділу. Свято відкрив та привітав гостей і членів секретар Відділу П. Дамян Геча, після того на звітовому рефераті, який виголосив п. інж. Вадим Яровенко, діти пописувались своїми виступами. Першою точкою був „Заповіт" Шевченка, а дальше спільна деклямація „Учітеся, брати мої", в якій брали участь: Єлисавета, Настуня, Маруся, Соня Лонишин, Сузен, Барбара Ярема, Карен, Глент Лінчше, Патриція, Сузен Ліско, Гері Когут, Григорій, Ольга Довбуш, Марійка, Дарця і Стефко Геча, Марко Яровенко, Тирса Дибайло, Леся Ярема, Люба, Орися, Андрій Гусак, Тарас Бутрей, Стефанія і Василь Пастернак. Потім виконано „Садок вишневий коло хати" і деклямації „Сонце України" Стефко Геча, Леся Ярема і Марко Яровенко, вірш „Україна" Дарця Геча. Піяно - сольо, Тирса Дибайло і Дарця Геча. Вірш „Веселки" в англійській мові Патриція Ліско — акордіон-сольо Геррі Кочут і деклямації „Тихесенько вітер віє" Григорій і Ольга Довбуш. На кінець імпрезової частини була поставлена інсценізація з діточого журналу „Веселка" — „Учітеся брати мої". За підготовку дітей до свята належиться подяка п. Ліді Геча і Анні Ярема, яка зайнялася прийняттям дітей, гостей та членів після імпрези. **Д. Г.**

Кредитова Кооператива, в Пассейку, Н. Дж.

28 лютого в залі Української Централі, яка цього року стала власністю українських громадян, відбулися Основуючі Загальні Збори Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Пасейку. Після п'ятилітнього старання одержати чартер, це діло увінчалося успіхом цього року і це завдяки старанням приятеля українців п. Джана А. Куррена, який є асистентом директора Амер. Кредитової Ліґи та дир. Андрія Бука — керівника Кредитівки в Джерзі Ситі й голови місцевого Відділу „Самопоміч" д-ра Петра Ігната, які зуміли побороти всі трудноші й довершили довго очікуваного діла.

Загальні Збори відбулися в присутності 70 повноправних членів Відділу „Самопоміч". Зборами провадили з уряду: контролер Бюра Федеральних Кредитових Кас п. Робенфельт з Ню Йорку й асистент директора Амер. Кред. Ліґи Джан А. Куррен з Елизабет. Голова Відділу „Самопоміч" попросив до Президії члена Головної Управи ОУА „Самопоміч" проф. М. Лисогора, представників ТУК інж. Гурика і д-ра Романа Олесницького, керівника Кредитівки в Джерзі Ситі дир. А. Бука й інж. Богдана Чайківського, який виконував ролю перекладача для предсідника Зборів. Дир. А. Бук крім чисельних пояснень в українській мові, виголосив дуже цікавий реферат на тему „Історія, цілі і завдання кредитової кооперативи". На предложення Номінаційної Комісії Загальні Збори обрали керівні органи в складі: д-р К. Третяк — президент, Р. Свистун — заступник, д-р П. Ігнат — менаджер, В. Вакалець — секретар, Ф. Вірстюк — помічник менаджера.

До Кредитової Комісії обрано: полк. П. Смородський — голова, З. Петрик — секретар, М. Врездець — член. Згідно зі статутом Дирекція покликала Контрольну Комісію в складі: д-р А. Ничка — голова, П. Турчин — секретар, М. Решетняк — член.

Культурно - освітню Комісію покликано в складі: ред. П. Ямняк — голова, мгр. Ст. Путикевич, В. Марущак, М. Гудзій, О. Сікорський — члени.

На закінчення Зборів представники виголосили привіти в українській й англійській мовах. Дирекція Кредитівки приступила до праці й з успіхом проявляє свою діяльність в Укр. Народному Домі.

В. Вакалець

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ 9-ИЙ ДЕЛЕГАТСЬКИЙ З'ЇЗД „САМОПОМОЧІ"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

$2,700, ЦПУН в Німеччині — 360 дол., УЦДА — 714 дол., на вдів і сиріт 690 дол., „Діти дітям" 68 дол., Інваліди 60 Перемишлі 414 дол., і ін. Ради дол., Український Інститут в зом зібрано пожертв на суму коло 12,000 долярів. Крім того висилали відділи Самопомочі 262 пачки зі зношеним одягом потребуючим українцям в Польщі і Югославії.

При 12 відділах працюють спонзоровані ними кредитові кооперативи, які добре розвиваються і грають визначну ролю в нашому господарському хитті. „Самопоміч" співпрацює не тільки з українськими, але й із співзвучними американськими організаціями, об'єднаними в т. зв. Комітетах для справ імміграції і натуралізації. Інтересну доповідь про „Нові напрямні праці ОУА „Самопоміч" виголосив д-р В. Пушкар, а суддя Даставецький говорив про новий рід допомоги членам „Самопомочі" в формі „кровного конта" в т. зв. „кровному банку" при американському Червоному Хресті, з якого в наглих нещасливих випадках могли б користати українці. Ред. Р. Ільницький говорив про великі завдання, які стоять перед громадсько-суспільним і кооперативним органом „Наш Світ" та про умовини праці редакції і видавничої колеґії. Звітами про діяльність відділів доповнили делеґати карвину праці цієї організації. В дискусії забирали слово майже всі делеґати і члени Гол. Управи. Найбільше уваги присвячено журналові „Наш Світ", який здобув собі загальне признання, але має фінансові труднощі, бо 10 центів, що їх платять за одно число для своїх членів кооперативи, не вистачають на покриття коштів. Рішено видавати журнал щомісяця, хоч і були голоси, щоби перемінити його на тижневик, а для покращання недоборів а для покриття недоборів закликати членів до датків на пресовий фонд.

Після звітів, дискусії і доповідей уділено уступаючій управі абсолюторію і вибрано нову Головну Управу, що її знов очолив п. Ю. Ревай. Під час обідньої перерви вітав з'їзд президент і фундатор Українського Інституту Америки п. В. Джус, від Українського Народного Союзу, його головний секретар д-р Я. Падох, а від Провидіння, рекордовий секретар п. С. Спринський.

Нова Гол. Управа „Самопомочі":

Ю. Ревай — голова, М. Лисогір, М. Ценко і І. Василишин — містоголови, О. Гладишовський — секретар, Е. Бехметюк — фін. референт, Р. Раковський, І. Шепарович — господарські референти, С. Барткова і В. Утриско — Суспільна Опіка, д-р В. Пушкар і С. Спринський — організаційні референти, Р. Вілинський, — реф. молоді, д-р Р. Олесницький, П. Бакович і ред. Р. Ільницький — члени Управи.

Контрольна Комісія:

Д-р В. Калина, д-р В. Вереш, Ф. Колодій, П. Постолюк, О. Кульчицький.

Товариський Суд:

Д-р Я. Падох, д-р В. Одинський, д-р М. Шахнович, д-р В. Бемко, адв. І. Флис, адв. Г. Волинець, М. Білан.

Тиждень перебування інж. Дмитра Андрієвського в Ню Йорку

Минулого тижня відомий український публіцист та член ПУН інж. Дмитро Андрієвський загостив до Ню Йорку, де відвідав ряд українських установ та громадян, а саме: Редакцію „Свободи", та президента УНСоюзу і УККА п. Д. Галичина, президента УНРади д-ра М. Витвицького, В-во „Пролог" та п. Лебедя, канцелярію УКК та її керівників пп. В. Мудрого і Шандора, канцелярію НТШ, Редакцію „Прометей" та її редактора п. А. Галана, канцелярію УВАН та проф. Чапленка, Школу Українознавства та її директора д-ра В. Вишиваного, Український Технічний Інститут та його ректора проф. Зозулю. Під кінець тижня 8 квітня інж. Д. Андрієвський читав реферат в клюбі „Круглого Стола" п. з. „Українська політика а леґенда", а в суботу 9 квітня читав реферат в Народному Домі п. з. „Україна а сучасна міжнародна політика". Обидва виступи зібрали численну публіку та викликали ожвавлену виміну думок.

Десятий Відділ ОДВУ під головуванням д-ра Б. Левицького, який гостить інж. Дмитра Андрієвського на терені Ню Йорку, в порозумінні з Об'єднаним Комітетом Українських Організацій міста Ню Йорку запланував на день 7 травня ц. р. влаштувати бенкет-зустріч інж. Д. Андрієвського з українською громадою Ню Йорку, головною темою зустрічі буде „Всесвітній Конґрес Українців.

В. Я.

Старші віком українці плянують оселю в Каліфорнії

Ініціятивна група старших віком людей, — пенсіонерів в м. Дітройті розпочала працю організації трудової оселі в теплих місцевостях Каліфорнії.

Основа організації трудової оселі полягала б в плеканні овець в теплих місцевостях Каліфорнії, бо це не вимагає великого труду, лиш догляду та пасовиська. При більшій кількості людей та собак — сторожевих вівчарок буде вимагати мінімальної праці, а прибуток від вовни, м'яса, молока та шкіри забезпечить матеріяльне існування.

Кліматичні умови та моральний стан, створений умовами власної праці, прикрасить і продовжить людське життя. Звертаємо увагу, що для досягнення цієї мети потрібна організація більшої кількости людей, коло 200 членів оселі.

Мінімальна вкладка 2,000 долярів на особу, дасть капітал в $400,000, а з таким капіталом можна придбати величезні простори землі з гарними житловими будинками та з самого початку придбати тисячні отари овець.

Для духової і культурної потреби людини мусить бути церква, бібліотека та заля для влаштовування урочистих обідів та інших імпрез, а також лікарня з персоналом.

При бажанні членів оселі можна організувати для власної потреби допоміжні господарства, як садівництво, огородництво, квітництво, бджільництво і інше.

За Ініціятивну Групу:

П. Гриценко,

3832 Evaline, Detroit 12, Mich.

Великодня виставка картин С. Пастухова

Напередодні Великодня відкривається виставка картин С. Пастухова-Кіндзерявого, присвячена релігійній темі.

Це—перша з двох його весінніх виставок; друга, складена виключно з пейзажів, відбудеться в травні, в американській галерії на 56 вулиці обіцяючи успіх, якщо судити з доброї опінії критиків на попередньому огляді.

Виставка, приурочена до Великодня, охоплює декілька груп творів. На мотиви з Старого Заповіту—три картини: „Початок світотворення", „Іов' і „Хліб насущний".

Тему страстотерпної жертви Спасителя і Воскресіння опрацьовано в найчисленнішій групі; тут: „Моління про чашу", „Розп'яття", „Голгота", „Розп'ятий", „Екце гомо", „Знущання", „Піста", „Натовп", „Нерукотворний Образ" „Спаситель", „Зняття з хреста", „Воскресіння". До третьої групи, що представляє образ Богоматері, належать картини: „Богородиця", „Мадонна" „Пречиста Діва", „Плач Богородиці". Четверту групу складають твори, основані на різних до-Гетсиманських епізодах Нового Заповіту, переважно з чудес Христових: „Воскрешення Лазаря", „Воскрешення дочки Яіра", „Уздоровлення сліпородженого", „Христос і грішниця", „Хождіння по морю". Лишень дві картини, але монументальні, складають п'яту групу—на сюжети з „Апокаліпсиса": „Ангел сьомої печаті" і „Чотири вершники".

Всього на виставці коло 30 картин, що розрізняються не тільки темами і їх мотивами, але також і засобами мистецького розкриття, в яких все виразніше виступають прикмети суто особистого стилю С. Пастухова.

Найхарактерніша з них, це шукання модерної гармонії в драматичних композиціях і різномнітності барвних сполук, тони яких мають урочисте звучання, в їх „дієзах", і таку делікатну м'якість із повнотою внутрішнього світла, яку тільки можна здобути з пастелі. Здійснюється своєрідний „канон", ніби в музичних побудовах: через новоімпресіоністичний розвиток, з багатьма ввібраними елементами експресіонізму та близькістю до „ідеалізуючого реалізму", вспадкованого від ренесансу і тепер здебільшого забутого. Взагалі, в творчості С. Пастухова виразно означується реакція на модний тепер, можна сказати, „нічогізм" абстрактного малярства, і звернення до здобутків клясичної естетики, необхідних для розвитку справжнього живопису модерних часів.

Відбувається виставка в Українському Осередку в м. Скрентоні (440 Вайомінґ Авеню) Відкриття—9 квітня о 3 год. дня, і продовження—до 16 квітня, із щоденними годинами: від 1 до 9; крім Великодної п'ятниці.

Цю надзвичайно цікаву виставку повинен відвідати кожен, хто має можливість побувати в м. Скрентоні і хто цікавиться успіхами сучасного українського мистецтва. Підсумовуючи певні артистичні шукання майстра, вона віддзеркалює також святковий настрій найвищих днів життя.

В. Барка

Загальні Збори Відділу УНСоюзу в Омага, Небр.

Новостворений Відділ „Згода" ч. 354, дня 27-го березня скликав перші свої загальні збори, які відбулися при вул. Кетолік Сокол Гом 13, о год. 3-ій по полудні.

Члени Тов. і ті з переступними листами, з 356 Відділу „Карпати" вибрали нову управу: предсідник П. Ващишин, заст. предс. — В. Столярський, секр. — Д. Вітик, касир — Стефан Банас, господар — Т. Лихновський, два заступники — М. Ярош і І. Костів, контрольна комісія — д-р Г. Чехут, Д. Огородник, С. Хмура; комітет хворих — А. Столярська, Анаст. Огородник, Ф. Банас; предсідником зборів був Столярський, секретарювали д-р Я. Винницький і Олена Чехут.

Нововибраний предс. Ващишин побажав Відділові 354 „Згода" добрих успіхів та скорого зросту до ста членів та правдивої згоди і спокою. Збори закінчилися молитвою.

П. Ващишин

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ВТЕЧА ВІД ДІЙСНОСТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Погляди державного департаменту в Вашинґтоні

Державний департамент у Вашинґтоні, дослідивши справу, прийшов до висновку, що на Макара ніхто не робив ніякого натиску і що вони обоє добровільно зреклися американського громадянства. Проте, є дуже поважні підозріння, що деякі делеґати на згаданій конференції в Стокгольмі використали його духову депресію та подразнену амбіцію, щоб спекти свою печеню. В стадії холодної війни між ССРР і Америкою совєтські делеґати та їхні політичні підпомагачі не могли не добачити великої пропаґандивної можливости у перемовленні Макара виїхати на „родіну" і зректися американського громадянства. Макар вчепився тієї тможливости, як потопаючий бритви, і зумів теж переконати розумнішу за себе дружину. Стоячи перед недалеким материнством, отже неможливістю працювати далі як лікар і знаючи до того упертість та „наукову манію" Макара, вона боялася нового стану життя з безробітним чоловіком і погодилась.

Становище університету

О. Віктор И. Блюм, декан Технологічного Інституту університету в Сен Луїсі, виповів Макарові працю (не відновив контракту), з'ясувавши в своїм листі, „що спосіб його навчання є незадовільний. Безперевні, поважні скарги його студентів на те, що він не вміє передати потрібних їм відомостей, стали джерелом великих неприємностей для правління цього університету".

У відповідь на цього листа Макар звернувся до віце-президента університету о. Т. Ц. Донаґу зі скаргою, що його, як науковця та професора, без підстави зневажено.

Видно, що його скарга не помогла, коли він все таки рішився на дуже рисковний крок — переїхати за залізну заслону.

На службі Армії та Летунства

За два роки перед номінацією на професора університету в Сен Луїсі, коли Макар ще не був американським громадянином, йому вдалося якимсь чудом одержати федеральну посаду в американській армії — у Відділі геодезійних помірів у Вайт Сендс Прувінґ Ґравнд, в Ню Мехіко та на летунській базі Голломен в Аламаґардо.

В обох тих закладах Макар працював як головний фізик та математик і мав доступ до деяких секретних матеріялів, головно з ділянки оптики, зв'язаних з дослідами ракет та керованих стрілен. Для інформації читачів слід вияснити, що Американські Збройні Сили мають три групи секретних матеріялів: довірочні, секретні та дуже секретні. На щастя, Макар мав доступ тільки до двох перших груп, бо перевірка його клітинами ЕфБі-Ай ще не була завершена.

Однак, ще перед завершенням цієї провірки, Макар зрезиґнував з федеральної праці з персональних причин. Речник летунства заявив, що Макар працював в Голломені до 15 липня 1952 року в геодизійних дослідах над формою Землі і мав становище наукового дорадника з платнею 6,065 долярів на рік.

За кулісами втечі Макара

Хоч совєтська преса пише про Макара, як про одного з найбільших науковців у ділянці фотограмметрії, його шведські колеґи не були захоплені виступом його на конґресі. Можна додумуватися, що і його совєтські колеґи пізнали наукову вартість Макара. Але втечею Макара за залізну заслону можна було: вдарити по американській науці за „дискримінацію" слов'ян, і надщербити мораль української еміґрації, вдаривши в слабе місце її ностальґічної душі. Доказом цього є інтерв'ю Макара з репортером „Ню Йорк Таймсу" у Львові, якому він заявив, що в Америці трактують слов'ян як громадян другої кляси, та його новорічне радіове звернення до українських інженерів - колеґ на еміґрації, щоб заміняли американські креслярські станки на пости керівників фабрик та завідувачів інженерних бюр на батьківщині.

Лист до амбасади

Макар та його дружина Софія, після ліквідації свого господарства в Сен Луїсі, в половині грудня 1956 року, приїхали до Стокгольму і зреклися американського громадянства в листі, спрямованім до амбасадора ЗДА, до якого долучили свої пашпорти та натуралізаційні папері. Цей лист підписали вони обоє.

Згідно з вістками, які наспіли з Галичини, Макар мешкає тепер на вул. Глибокій у Львові і працює як викладач мірництва на політехніці, а його дружина по народженні сина працює лікарем у дитячому шпиталі на вул. Піярів.

Трагедією Ореста Макара була його манія науковця і втеча від дійсности, трагедією його дружини Софії була велика любов до чоловіка.

Науковці про біологічну і газову війну

Клівленд, Огайо. — Американське Хемічне Товариство влаштувало цілоденні дебати про можливость біологічної і газової війни, бо ворог є нерозбірчивий у засобах і в розпуці міг би покористуватися газами або бактеріями, щоб перемогти ЗДА, якими іншими родами зброї не може пошкодити. Гази і бактерії — це дешева зброя, яку легко переносити, і то у великій кількості, і яка може спричиняти великі шкоди, але проти якої дуже важко було б боронитися. Науковці домагаються, щоб вивчати можливу газову і біологічну зброю, якою міг би послуговуватися ворог, та щоб можна було легко виявляти цю зброю і вчасно проти неї остерігати населення, боронитися проти неї та лікувати тих, які б потерпіли внаслідок газової чи бактеоріологічної війни. Бактерії можуть не так вбивати людей, як нищити економіку країни тим способом, що численні люди будуть нездібні до праці, тварини і рослини понищені. Хемічна зброя може осліплювати людей, паралізувати їхній організм чи людську волю та робити населення безборонним проти атак іншою зброєю.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що побір вкладок за квітень не буде в третю неділю з огляду на свята. Вкладки будемо приймати в суботу 23 квітня від год. 3 до 4 по полудні, а в неділю 24 квітня від год. 12 до 1,30. — І. Скочилас, предс., О. Штогрин, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Українського Народного Дому, Відділ 316, відбудуться в четвер 14-го квітня 1960 р., в год. 8-ій вечером. На порядку нарад є важна справа добудови окремих кімнат для ужитку товариства. Присутність усіх членів є побажана, щоб рішення в тій справі й інших було рішенням цілого товариства. Приходіть точно в означений час і платіть свої вкладки на зборах. Членів, що мають залеглі вкладки, просимо негайно їх вирівнати. — Уряд Т-ва.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, Відділ 170, повідомляє, що Збори відбудуться в п'ятницю 15 квітня в УНДомі 90 Фліт Ст., о год 6-ій вечером. Проситься членів громадно прибути та вирівнати свої вкладки і привести своїх рідних або знайомих вписати в члени до УНСоюзу. — П. Мелень предс., В. Плечон, касир, І. Грабар, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — „Запорозька Січ", Відділ 117, повідомляє, що Квартальні Збори відбудуться в суботу, дня 16-го квітня 1960, о год. 7-ій веч., в Народному Домі при 2-ій Евню, кімната ч. 36/III. Явка обов'язкова. — С. Кучма, предс., В. Калина, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — В-во св. Димитрія, Відділ 288, повідомляє, що з огляду на Великодні Свята, Збори відбудуться в суботу 16-го квітня ц. р., в годині 7-ій веч., в церковній залі. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, касир, Д. Мушастий, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Тов. Запорожська Січ, Відділ 342, замість неділі 17-го квітня, відбудуться в неділю 24-го квітня, о год. 2-ій по полудні, в шкільній залі, ч. 2, під церквою Св. Вмч. Димитрія. — Управа.

Йонґставн, Огайо. — Бр. св. Михаїла, Відділ 140, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться 24-го квітня, а не 17-го квітня, зогляду Великодніх Свят, в церковній залі при 526 Вест Раєн, зараз по співаній Службі Божій о год. 11.30. Проситься членів і членкинь прийти і вирівнати свої залеглості. — С. Нановський, предс., І. Сенич, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. — Управа 42 Відділу ім. Т. Шевченка, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори з огляду на Великдень не відбудуться в неділю 17-го квітня, а є перенесені на суботу 23-го квітня. — В. Марущак, рек. секр.

Посмертні Згадки

Ольга Мирослава КИСІЛЕВСЬКА, єдина донька Ярослави з Оленських і Юрія Кисілевського, колишня учениця української католицької школи св. Юрія і Школи Українознавства в Ню Йорку, член тов. „Верховина", Відд. 184 УНС в Ню Йорку, відійшла у Вічність на 16-му році життя після довгої і важкої недуги 24-го березня 1960. Похорони відбулися в суботу 26. березня ц. р. з церкви св. Юрія в Ню Йорку. — Вічна Їй Пам'ять!

Уряд Відділу

МАРІЯ ГОЛОВІД, членкиня Т-ва Укр. Клюб Поступовий, Відділ 70 УНСоюзу в Джерзі Сиі, Н. Дж., померла 26-го березня 1960 р. на 65 році життя. Покійна роджена в Джерзі Сиі, Н. Дж., полишила у смутку дочку, сина, сестру, брата і 7 внуків. Похорон відбувся 30 березня 1960 р. з похоронного заведення І. Ковальчика, до укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Голі Кросс Семетери, Норт Арлінґтон, Н. Дж. — В.ЙП.!

П. Костик, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, ч. 4437. Біла жінка — мисливець.

Тарзан перехопив настрашеного тубильця носія рушниці. Що діється? — поспитав.

Людина зворушливо бурмотіла. — Вона є божевільна... Стріляє до всього. Я зовсім не хотів би згинути від поранених тварин!

Мавполюд думав. — Жінка? А тоді, зближаючися до сцени, він побачив білу жінку — мисливця... яка тепер стріляла безуспішно до розлютованого льва!